

Don Bluth

kilpailee Disneyyn kanssa

Don Bluth marssi 15 veteraaniani maattorin kanssa ulos Disneyn studioilta 70-luvun lopulla. Bluth kumppaneineen perusti oman studion, koska animaation taso oli romahtanut Disneyllä.

Nykyisin Bluth kilpailee alaa perinteisesti hallinneen Disneyn kanssa. Hänen uusin piirrettynsä Peukaloliisa sai kesällä Suomen ensi-iltansa.

"Vuonna 1980 animaatio oli huonossa jamassa. Edellisten 15 vuoden aikana oli tehty parikymmentä kokoillan piirrettyä, joista yksikään ei menestynyt. Ala teki kuolemaa, mutta minä rakastan piirrettyjä ja halusin palauttaa perinteisen laadun", Bluth muistelee.

Bluth teki työryhmineen elokuvan Rouva Brisby ja hänen salainen maailmansa, joka on mainittu 80-luvun parhaaksi kokoillan piirretyksi.

"Ei Brisbykään tehnyt rahaa, mutta Steven Spielberg näki sen ja alkoi uskoa animaation mahdollisuuksiin. Hän halusi tuottaa seuraavan elokuvamme ja syntyi Fievel matkalla Amerikkaan."

Fievelistä tulikin yksi kaikkien aikojen tuottoisimpia animaatioita. Yhteistyö Spielbergin kanssa ei kuitenkaan sujunut odotetusti.

"Spielberg sanoi, että Fievel piti tehdä 9 miljoonalla dollarilla, mikä on todella vähän. Jouduimme tinkimään palkoista. Vaikka se tuottikin paljon rahaa, ei Spielberg halunnut sijoittaa seuraavaankaan Maa aikojen alussa -dinosaurustarinaa juuri enempää."

Maa aikojen alussa tuotettiin halpojen työvoimakustannusten vuoksi Irlannissa. Bluthin yhteistyö Spielbergin kanssa päättyi ja Bluthin studio on siitä pitäen ollut Irlannissa. Spielberg puolestaan teki Disneyn kanssa animaation ja elävien näyttelijöiden yhdistelmän Kuka viritti ansan, Roger Rabbit?

"Erosimme Spielbergin kanssa sovussa, vaikkei yhteistyö hänen kanssaan ollutkaan meille kannattavaa. Roger Rabbitin menestyksen jälkeen animaattoreiden palkat alkoivat lopulta nousta Yhdysvalloissakin. Myös Disneyn piirretyt ovat menestyneet viime vuosina loistavasti."

Piirrettyjen uuden suosion salaisuus-

"Tietokoneet valtaavat yhä enemmän alaa animointiprosessissa, mutta pohjimmitaan tietokone on vain uudenlainen sivelin taiteilijan kädessä ja perustaaolla luomistyö tehdään edelleen paperilla", uskoo Don Bluth. Peukaloliisassa käytettiin samaa tietokonesysteemiä kuin Jurassic Parkin dinosauruksissa. Bluthin leffa tosin ei ollut järin onnistunut.

deksi Bluth uskoo puhtaasti laadun.

"Ei yleisö koskaan hylännyt piirrettyjä. Tuottajat hylkäsivät yleisön tekemällä kehnoa jälkeä. Piirretyt ovat satuja, jotka opettavat perusasioita elämästä, ja niitä ihmiset haluavat aina nähdä. Minä esimerkiksi käsittelem ihmisuhteita."

"Nykyisin kaikki studiot satsaavat animaatioon. Disneyllä on perinteinen studiosa ja Universal jakelee Spielbergin Amblin-firman tuotteen. Nyt sekä Warner että 20th Century Fox aikovat sijoittaa kumpikin 100 miljoonaa dollaria omien animaatiostudioidensa rakentamiseen."

Bluth arvelee, että kiristyvä kilpailu Amerikan markkinoilla jyrää riippumattomat studiot. Häinkin on oikeissa muuttaa takaisin Yhdysvaltoihin.

"Enaa ei ole mahdollista olla mukana animaatiobisneksessä ilman suurten studioiden jakelukanavia, Olen tehnyt sopimuksen Foxin kanssa. Minä tuotan ja he markkinoivat."

"Vaikuttaa siltä, että Disney yrittää kukistaa kaikki muut studiot

animaatiomarkkinoilla, mutta en usko, että he mahtavat mitään ainakaan Foxille."

Myös Peukaloliisaa seuraava Bluthin elokuva A Troll in Central Park on jo valmis. Vielä yksi, tekeillä oleva The Pebble and the Penguin, tehdään Irlannissa ennen kuin Bluth perustaa uuden tuotantolaitoksensa Yhdysvaltoihin.

Peukaloliisa on viime vuosina taloudellisista vaikeuksista kärsineen Bluthin ensimmäinen tulkinta klassikkosadusta. Peukalonkokoisen tytön rakkaustarina perustuu Hans Christian Andersenin ikivihreään satuun.

"Valitsimme sen tietenkin ennen kaikkea kaupallisista syistä. Minulle myös tarinan teemat ovat tärkeitä. Peukaloliisahan pohtii perustavia kysymyksiä siitä, miten ihmiset tulevat keskenään toimeen ja miten tämä pieni ihminen voi löytää paikkansa maailmassa. Minäkin pohdin koko ajan samoja asioita omassa elämässäni", Don Bluth sanoo.

Harri Röpötti